

IV. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

UROCZYSTOŚĆ JUBILEUSZU 70-LECIA URODZIN PROFESORA FELIKSA ZEDLERA

W dniu 22 czerwca 2012 r. w Sali Lubrańskiego, w gmachu Collegium Minus Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się uroczystość Jubileuszu 70-lecia urodzin Profesora dr. hab. Feliksa Zedlera, która została połączona z wręczeniem przygotowanej z tej okazji książki jubileuszowej. Gospodarzem uroczystości był Dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Tomasz Sokołowski. Wydarzenie zgromadziło bardzo wielu gości, wśród których znaleźli się sędziowie Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, Rzecznik Praw Obywatelskich III Kadencji, przedstawiciele wielkopolskich środowisk prawniczych, rodzina i przyjaciele Jubilata, a także liczne grono pracowników Wydziału Prawa i Administracji. Uroczystość swą obecnością zaszczycił również nestor polskich cywilistów – prof. dr Zbigniew Radwański.

Dziekan po powitaniu Jubilata oraz wszystkich zebranych gości oddał głos Prorektorowi prof. dr. hab. Jackowi Witkosiowi, który odczytał list okolicznościowy skierowany do Jubilata przez Rektora UAM prof. dr. hab. Bronisława Marciniaka. W liście tym Rektor złożył Profesorowi Feliksowi Zedlerowi serdeczne gratulacje z okazji dostojnego Jubileuszu i podziękował za wiele owocnych lat pracy dla dobra Uczelni, a także wyraził uznanie dla Jego osiągnięć na niwie dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej. Życzył również, by dalsza praca nadal pozostawała dla Jubilata źródłem satysfakcji oraz by nie opuszczała go pomyślność ani zdrowie, które – jak stwierdził w liście Rektor – jest lepsze niż największe bogactwa.

Następnie w imieniu Ministra Sprawiedliwości wygłosił przemówienie dr hab. Michał Królikowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, który zreferował przebieg długoletniej współpracy Profesora z Ministerstwem Sprawiedliwości na polu legislacji, w tym w ramach Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, oraz przypomniał imponujący dorobek Jubilata jako kodyfikatora. Podkreślił wagę i znaczenie tej współpracy, także w przyszłej perspektywie, oraz podziękował za Jego dotychczasowe zaangażowanie. Przekazał również list gratulacyjny Ministra Sprawiedliwości Jarosława Gowina, w którym Minister złożył Profesorowi podziękowania i życzenia z okazji Jubileuszu.

Z kolei Prezes Sądu Najwyższego i Przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego prof. dr hab. Tadeusz Ereciński w przyjacielskim przemówieniu zwrócił uwagę, że w swej bogatej i wszechstronnej działalności Profesor Feliks Zedler bardzo aktywnie uczestniczył w przygotowaniu wszystkich ostatnich reform prawa procesowego cywilnego. Podkreślił, że bez udziału Jubilata trudno sobie wyobrazić prace nad nowym kodeksem postępowania cywilnego, którego opracowanie jest obecnie najważniejszym wyzwaniem, jakie czeka środowisko procesualistów cywilnych. Ponadto podniósł, że Jubilat od wielu lat stale komentuje orzeczenia Sądu Najwyższego z zakresu różnych dziedzin, a w swych uwagach zawsze przedstawia oryginalne spojrzenie na poruszane zagadnienia, wnosząc w ten sposób twórczy wkład w rozwój judykatury. Na zakończenie prof. dr hab. Tadeusz Ereciński zwrócił się do Jubilata z serdecznymi życzeniami wielu lat dalszej pełnej sukcesów pracy.

Następnie prof. dr hab. Janusz Jankowski, powołując się na długoletnią przyjaźń i współpracę zawodową z Jubilatem, w ciepłych słowach przedstawił Profesora jako niedościgniony wzór postawy zarówno naukowca, jak i kolegi, który jest znany z swej serdeczności i życzliwości oraz niezwykłego poczucia humoru. Przypomniał również, że Jubilat był głównym pomysłodawcą powołania Towarzystwa Naukowego Procesualistów Cywilnych, pod którego auspicjami zostało niedawno reaktywowane znakomite przedwojenne czasopismo „Polski Proces Cywilny”.

Po tym przemówieniu zostały odczytane adresy okolicznościowe nadesłane z okazji Jubileuszu na ręce Profesora, między innymi przez Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Poznaniu, Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu oraz Przewodniczącego Rady Izby Komorniczej

w Poznaniu. Szczególną wymowę miał adres, który na krótko przed śmiercią został sporządzony przez prof. dr. hab. Andrzeja Oklejaka; przesłał w nim Jubilatowi najszczerze życzenia oraz wyrazy uznania, żałując jednocześnie, że z powodu choroby nie będzie mógł osobiście uczestniczyć w obchodach Jubileuszu. Zwińczeniem tej części uroczystości był entuzjastycznie przyjęty przez publiczność recital Chóru Kameralnego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Laudację na cześć Jubilata, stanowiącą wstęp do uroczystego wręczenia księgi jubileuszowej, wygłosił dr hab. Paweł Grzegorzczak, który zaprezentował sylwetkę Profesora Feliksa Zedlera i jego wkład w naukę oraz tworzenie prawa. Laudator wyekspozował wszechstronność dorobku Jubilata oraz jego imponujący wpływ na polską legislację w dziedzinie postępowania i prawa cywilnego w ciągu ostatnich ponad dwudziestu lat. Jak zauważył laudator, Profesor Feliks Zedler należy do grupy bardzo nielicznych współcześnie procesualistów, którzy potrafią równie przekonująco wypowiadać się na temat postępowania rozpoznawczego, w tym procesu i postępowania nieprocesowego, postępowania zabezpieczającego, egzekucyjnego i upadłościowego, a także sądownictwa polubownego i międzynarodowego postępowania cywilnego. W ramach szeroko rozumianego prawa sądowego nie istnieje dziedzina, w której Jubilat nie podjął lub nie zainicjował dyskusji. Doktor hab. Paweł Grzegorzczak podkreślił, że w dyskursie naukowym Profesor kieruje się zawsze klarownymi i uniwersalnymi zasadami. Wymaga, aby wypowiedzi były formułowane w jasnym, zwięzłym i przejrzystym stylu, co też stara się wpoić swoim uczniom. Nie waha się w sposób zdecydowany krytykować prac odtwórczych i bezwartościowych. Jednocześnie bardzo docenia choćby najbardziej zwarte opracowania, jeżeli wnoszą one nowy wkład do nauki i opierają się na racjonalnej argumentacji.

Charakteryzując główne obszary badań naukowych Profesora Feliksa Zedlera, laudator zwrócił w pierwszej kolejności uwagę na postępowanie egzekucyjne i prawo upadłościowe. W tych dziedzinach jest Profesor najwybitniejszym polskim specjalistą i niekwestionowanym autorytetem, a jego koncepcje – zwłaszcza w prawie upadłościowym – decydująco wpłynęły na obowiązujący stan prawny. Mówiąc o badaniach Jubilata w sferze prawa egzekucyjnego i upadłościowego, nie można jednak pominąć postępowania zabezpieczającego. W przekonaniu laudatora na szczególną uwagę zasługuje w tej mierze stworzona przez Feliksa Zedlera koncepcja interesu prawnego jako uniwersalnej podstawy zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu cywilnym, która weszła na trwałe do kanonu polskiej procesualistyki i stanowi jej niekwestionowane osiągnięcie, także z perspektywy prawnoporównawczej. Otworzyła ona drogę do nowoczesnej regulacji postępowania zabezpieczającego, umożliwiającej uzyskiwanie tymczasowej ochrony prawnej we wszystkich sprawach cywilnych, niezależnie od zdatości orzeczenia do egzekucji. W laudacji zwrócono także uwagę na liczne komentarze do orzecznictwa Sądu Najwyższego, którego jest Jubilat baczny i wytrwałym obserwatorem. Błyskotliwe i pisane zawsze ze swadą głosy sprawiły, że Profesor należy dziś do grona klasyków tego gatunku literatury prawniczej.

Przechodząc do prezentacji wkładu Profesora Feliksa Zedlera w tworzenie prawa, dr hab. Paweł Grzegorzczak przypomniał, że początki legislacyjnej działalności Jubilata, którą od 1996 r. Profesor kontynuuje nieprzerwanie jako członek i jeden z filarów Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości, sięgają końca lat 80. XX w. W ramach tej aktywności Jubilat wniósł nieoceniony wkład w obecny kształt Kodeksu postępowania cywilnego i ustaw obejmujących problematykę procesową. Wskazując jedynie przykładowo główne efekty twórczości legislacyjnej Jubilata, laudator nawiązał do prac nad zmianami decydującymi o modelu współczesnego polskiego postępowania cywilnego, wiążącymi się z usunięciem z kodeksu zasady ochrony własności społecznej, obowiązku prowadzenia przez sąd dochodzeń i powrotem do apelacyjno-kasacyjnego systemu środków zaskarżenia, w których Jubilat brał czynny udział. Przygotowywał on także nowoczesną i opartą na wzorcach UNCITRAL regulację sądownictwa polubownego. Współtworzył założenia postępowania grupowego jako polskiego odpowiednika instytucji *class action*. Uczestniczył w pracach nad ostatnią głęboką reformą kodeksu, obejmującą uchylene postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych. Profesor Feliks Zedler jest również głównym twórcą ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, autorem procesowych rozwiązań w dziedzinie zastawu rejestrowego i współautorem założeń do ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Wreszcie, spod jego pióra wyszła koncepcja Krajowego Rejestru Sądowego i jej realizacja w postaci ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Obecnie Jubilat piastuje funkcję przewodniczącego jednego z zespołów pracujących nad założeniami nowej kodyfikacji procesowej.

W laudacji wspomniano również o niezwyklej cierpliwości i trosce, jaką Profesor otacza swoich uczniów i współpracowników, Jego umiejętności motywacji i inspirowania dyskusji naukowych oraz

prowadzonych na mistrzowskim poziomie seminariach i wykładach. W końcowej części przemówienia laudator zwrócił uwagę na postawę życiową Profesora, której nieodłącznymi elementami są niespożyte poczucie humoru i niezwykły dystans wobec własnej osoby. W imieniu uczniów Profesora podziękował za wsparcie, wyrozumiałość i radość ze wspólnych osiągnięć naukowych.

Po zakończeniu laudacji redaktorzy książki – dr hab. Paweł Grzegorzczak, prof. dr hab. Krzysztof Knoppek i dr Marcin Walasik – wręczyli Profesorowi specjalnie przygotowany na tę okazję unikatowy egzemplarz okazałej książki jubileuszowej, która nosi, nawiązujący do sylwetki naukowej Jubilata, tytuł: *Proces cywilny. Nauka – kodyfikacja – praktyka*. W pracach nad książką udział wzięło ponad 60 przedstawicieli nauki prawa i praktyki z Polski i zagranicy, którzy zadedykowali Profesorowi Feliksowi Zedlerowi swoje opracowania z dziedziny prawa procesowego cywilnego, prawa cywilnego i handlowego, ogólnych założeń kodyfikacji i konstytucyjnego systemu ochrony sądowej, komparatystki prawniczej oraz legilingwistyki. Ich ogłoszenie drukiem stanowi niezaprzeczalny dowód uznania zasług Jubilata w obszarze nauki i kodyfikacji postępowania cywilnego. Można sądzić, że publikacja ta spotka się z dużym zainteresowaniem zarówno ze strony teorii i praktyki prawa procesowego cywilnego, jak i innych dziedzin prawoznawstwa.

W wieńczącym uroczystość i pełnym właściwego sobie poczucia humoru wystąpieniu Profesor Feliks Zedler podzielił się refleksjami na temat swojej drogi naukowej, działalności legislacyjnej oraz kształcenia kadry naukowej. W dziedzinie prawa cywilnego za wzorzec naukowca dla swojego pokolenia uznał prof. dr. Zbigniewa Radwańskiego, któremu serdecznie i z widocznym wzruszeniem podziękował za obecność na uroczystości. Następnie nawiązał do osoby prof. dr. Zygmunta Ziemińskiego, który jako teoretyk prawa znakomicie rozumiał potrzeby szczegółowych dyscyplin prawniczych, w tym tak odległych, jak proces cywilny, i potrafił motywować do twórczego myślenia. Przypomniał również sylwetkę swojego mistrza, prof. dr. hab. Edmunda Wengierka, który zainspirował go do badań nad postępowaniem egzekucyjnym. Podkreślił jego doskonałe wycucie praktyki, precyzję słowa i skłonność do syntetycznego ujmowania tematu, czego wymagał również od swoich uczniów. Z perspektywy ponad 20 letniego doświadczenia, ciekawie i w sposób skłaniający do refleksji, Profesor mówił o blaskach i cieniach pracy legislatora, kładąc nacisk na pozaprawne aspekty procesu stanowienia prawa. Ubolewał, że elementy legislacji są zbyt wąsko ujmowane w programie studiów prawniczych. Dzielać się spostrzeżeniami na temat młodego pokolenia naukowego, Profesor zauważył, że proces kształcenia kadry naukowej musi być procesem dwustronnym i wyraził satysfakcję z osiągnięć swoich uczniów oraz pozycji poznańskiego ośrodka procesu cywilnego na mapie nauki polskiej, która pozwala patrzeć w przyszłość z dużym optymizmem.

Na koniec Jubilat docenił wysiłek i gorąco podziękował wszystkim autorom, którzy przyczynili się do powstania książki jubileuszowej, a także złożył podziękowania Dziekanowi Wydziału Prawa i Administracji i pracownikom Katedry za organizację uroczystości oraz wydawnictwu Wolters Kluwer Polska za wkład w prace nad książką.

Po zakończeniu oficjalnej części Jubileuszu zebrani udali się na poczęstunek do holu Auli Uniwersyteckiej, który po toaście wygłoszonym przez Prorektora prof. dr. hab. Jacka Witkosia wypełniły rozmowy i wspomnienia, a Jubilat jeszcze długo odbierał przepięknie serdecznością i uznaniem życzenia oraz gratulacje od przybyłych gości.

Paweł Grzegorzczak, Marcin Walasik